

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący)

SSN Marek Siwek

SSN Krzysztof Wiak (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi D. B. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie II S (...) Sądu Apelacyjnego w (...),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 22 lipca 2020 r.,

pozostawia skargę bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 25 maja 2020 r. pan D. B. (dalej: Skarżący) złożył za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w (...) skargę na przewlekłość postępowania toczącego się przed tym sądem w sprawie ze skargi na przewlekłość postępowania. Skarżący podniósł, że w dniu 6 lutego 2020 r. wniósł powyższą skargę. W dniu 10 lutego 2020 r. został on wezwany do uzupełnienia braków formalnych, poprzez uiszczenie opłaty od skargi w wysokości 200 zł. W dniu 27 lutego 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) zwolnił go od obowiązku uiszczenia powyższej opłaty. Skarżący wskazał, że zgodnie z przepisem art. 11 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75; dalej: ustawa o skardze na przewlekłość), sąd wydaje orzeczenie w terminie dwóch

miesiący, licząc od daty złożenia skargi. Tymczasem na dzień złożenia przez Skarżącego niniejszej skargi minęło ponad trzy miesiące.

Odpowiedź na powyższą skargę wniósł uczestnik postępowania – Prezes Sądu Apelacyjnego w (...). W piśmie z dnia 15 czerwca 2020 r. wniósł on o jej odrzucenie. W uzasadnieniu wskazano, że Skarżący składając skargę na przewlekłość postępowania przygotowawczego, prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w K. Ds. (...), niewłaściwie skierował ją do Sądu Okręgowego w K. Sąd ten, uznając się za niewłaściwy, postanowieniem z dnia 24 stycznia 2020 r. przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...). Skarga wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w (...) w dniu 28 stycznia 2020 r. Uczestnik postępowania podniósł, że rozpoznanie przez Sąd Apelacyjny w (...) sprawy ze skargi D. B. na przewlekłość postępowania przygotowawczego, prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w K. (Ds. (...)), miało mieć miejsce w dniu 26 marca 2020 r. Z uwagi na treść zarządzenia Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...) nr (...)/Adm. z dnia 12 marca 2020 r. w sprawie szczegółowych rozwiązań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, odwołano jednak wszystkie rozprawy i posiedzenia jawne od dnia 13 marca 2020 r. do dnia 31 marca 2020 r. Z tego względu posiedzenie w przedmiocie skargi wniesionej przez Skarżącego również zostało odwołane. W dniu 13 maja 2020 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w (...) zarządził na podstawie przepisu art. 14a ust. 9 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374), zmienionej ustawą z 31 marca 2020 r. (Dz.U. poz. 568) rozpoznanie sprawy ze skargi Skarżącego jako sprawy pilnej. Wobec tego, w tym samym dniu wyznaczono termin posiedzenia w powyższej sprawie na dzień 2 czerwca 2020 r.

Zdaniem Uczestnika postępowania skarga jest niedopuszczalna z uwagi na nieuwzględnienie jej w zamkniętym katalogu postępowań, w przypadku których skarga na przewlekłość postępowania może być wniesiona (art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość). Ponadto wskazano, że zaskarżone postępowanie nie było objęte przewlekłością – porządek i harmonogram podjętych czynności wskazywały bowiem, że postępowanie to toczyło się pod każdym względem prawidłowo

i zmierzało do rozpoznania skargi w ustawowym terminie dwóch miesięcy od jej wniesienia. Okoliczność, że do rozpoznania przedmiotowej skargi nie doszło, nie była skutkiem działań lub zaniechań Sądu Apelacyjnego w (...), lecz wyniknęła z powodu siły wyższej, jaką było wprowadzenie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19. Skutkowało to odwołaniem większości rozpraw i posiedzeń w sądach wszystkich szczebli, na terenie całego kraju. Wyznaczenie kolejnego posiedzenia miało miejsce w najwcześniejszym możliwym w zaistniałej sytuacji terminie, w oparciu o zarządzenie rozpoznania wskazanej sprawy jako pilnej – ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości. Według Uczestnika postępowania, biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, tj. zaistnienie stanu siły wyższej spowodowanego wprowadzeniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19, jak również związane wylosowanym składem orzekającym, nastąpiła konieczność tworzenia grafiku rozpraw z uwzględnieniem wszystkich wylosowanych członków składu. Co więcej, terminy wyznaczonych rozpraw i posiedzeń wynikały z liczby spraw wpływających do wydziału i pozostających w referatach poszczególnych sędziów. Z tego względu Uczestnik postępowania uznał, że brak jest podstaw do stwierdzenia, że w zaskarżonym postępowaniu miały miejsce jakiegokolwiek nieprawidłowości, w szczególności skutkujące przewlekłością tego postępowania.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje:

Skarga jest niedopuszczalna z mocy prawa i zasługuje na pozostawienie jej bez rozpoznania.

Zgodnie z przepisem art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Co jednak istotne, ustawodawca ograniczył swobodę wniesienia powyższej skargi do określonych postępowań. Zgodnie z przepisem art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość, do postępowań tych zalicza się: postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe; postępowania w sprawach o wykroczenia; postępowania w przedmiocie odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zagrożone pod groźbą kary; postępowania karne; postępowania cywilne; postępowania sądowno-administracyjne; postępowania egzekucyjne oraz postępowania dotyczące wykonania orzeczenia sądowego. Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy istotne jest, że w katalogu tym nie uwzględniono postępowań ze skargi na przewlekłość postępowania. Stanowią one bowiem postępowania odrębne, mające charakter wyłącznie incydentalny w stosunku do postępowań wymienionych powyżej. Biorąc pod uwagę charakter zamknięty wskazanego katalogu, niedopuszczalne z mocy prawa będzie rozpoznanie skargi, która dotyczy innego postępowania niż taksatywnie przywołane w przepisie art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość. Pogląd ten jest utrwalony w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 lutego 2020 r., I NSP 196/19; z 2 października 2019 r., I NSP 103/19; z 6 września 2019 r., I NSP 101/19). Z tego względu brak jest podstaw do badania, czy przekroczenie ustawowego terminu, o którym mowa w przepisie art. 11 ustawy o skardze na przewlekłość (będącego wyłącznie terminem instrukcyjnym, którego przekroczenie nie wpływa na bieg samego postępowania), stanowi naruszenie prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak sentencji.